

LIETUVA PASAULYJE IR EUROPOS SĄJUNGOJE

2017 m., šaltiniai: Eurostatas ir MŽŪO

Lietuva yra viena smulkiųjų Europos Sąjungos akvakultūros produktų gamintojų. Pagal žuvininkystės produktų gamybą 2017 metais Lietuva užėmė 14-ąją vietą tarp ES šalių.

(tūkst. tonų)	Pasaulyje	ES-28	Lietuva	% pasaulyje	% ES-28
Sugavimai	93.204	5.253	72	0,077%	1,37%
Akvakultūra	111.966	1.372	3	0,003%	0,22%
Iš viso	205.170	6.625	75	0,04%	1,13%

ŽVEJYBOS LAIVYNAS

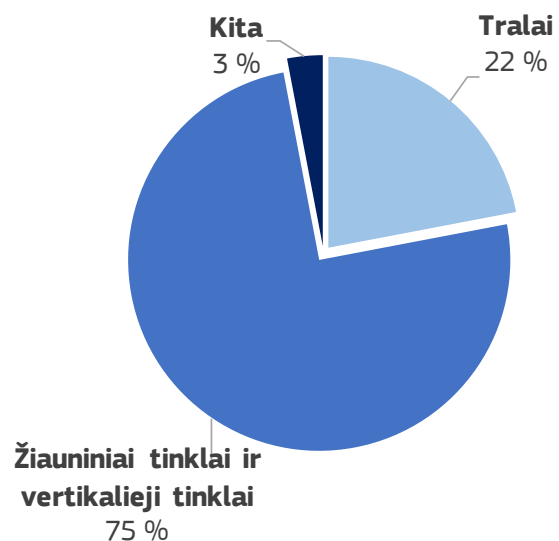
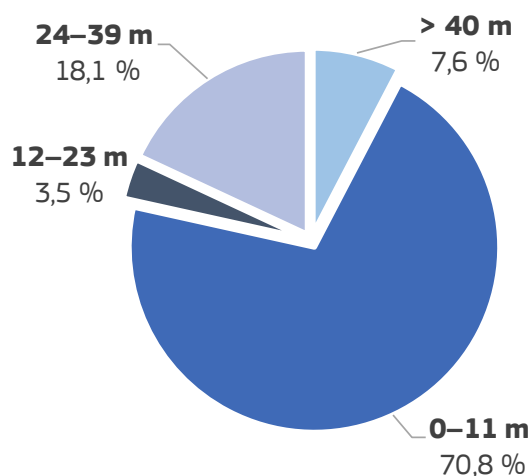
Laivynas: 2018 m., šaltinis: ES žvejybos laivyno registras, Eurostatas

Darbo vietos: 2017 m., šaltinis: JTC

Laivai (2018 m.)	Talpa (2018 m.)	Galia (2018 m.)	
Skaičius: 144	Bendrasis tonažas: 41.619	kW: 48.844	
VISOS DARBO DIENOS EKVIVALENTAS (VDDE), IŠ VISO, 2017 M.: 348			
0–11 m	12–23 m	24–39 m	> 40 m
Darbo vietų (VDDE): 11 %	Darbo vietų (VDDE): 0 %	Darbo vietų (VDDE): 26 %	Darbo vietų (VDDE): 63 %

Lietuvos žvejybos laivynas pagal ilgį ir įrangą

(% , nuo bendrojo laivų skaičiaus)

IŠKROVIMAS

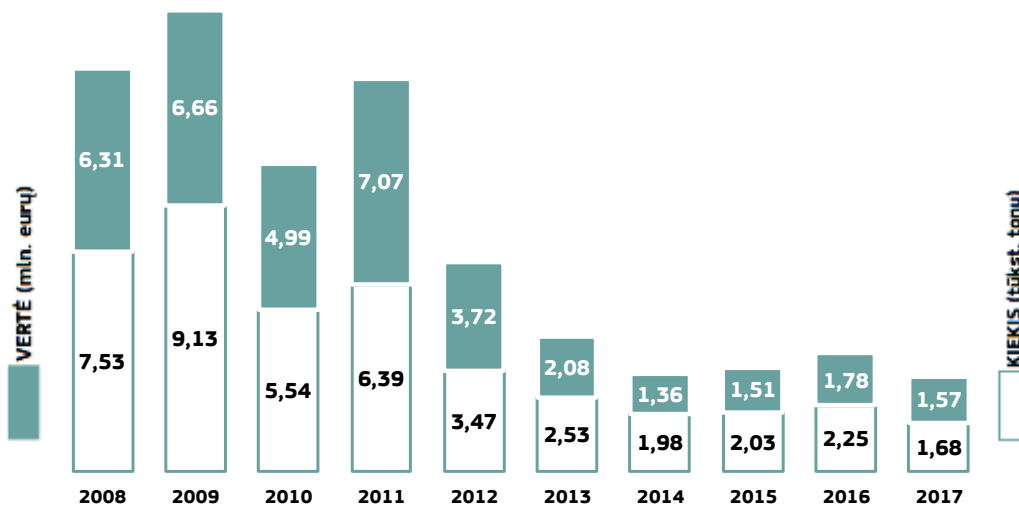
Šaltinis: EUMOFA, remiantis Eurostato duomenimis

Iškrovimas – tai pirmasis bet kokių žuvininkystės produktų iškrovimas iš žvejybinio laivo tam tikroje ES valstybėje narėje. Jis apima ir vandens augalus bei žuvų rūšis, kurios nėra skirtos žmonėms vartoti. Iškrovimas į apskaitą įtraukiamas pagal grynąjį svorį ir vertę. Tai taikoma ES valstybių narių, Islandijos ir Norvegijos žvejybiniam laivams.

Lietuvoje vykdomi tik šviežių produktų, iš kurių beveik visi yra skirti vartoti žmonėms (nedidelis kiekis skirtas gyvulių pašarui), iškrovimai.

Lietuvoje yra užregistruotas tik vienas žvejybos uostas (šaltinis: ES „Master Data Register“).

Visas iškrautas žuvies kiekis

Iškrautos pagrindinės komercinės rūšys ir jų kiekis (% nuo viso iškrauto kiekio) (2017 m., mln. eurų ir tūkst. tonų)

MENKĖ	0,99	63 %	0,89	53 %	MENKĖ
STINTA	0,25	16 %	0,25	15 %	EUROPINĖ UPINĖ PLEKŠNĖ
EUROPINĖ UPINĖ PLEKŠNĖ	0,12	8 %	0,22	13 %	KITOS PRIEDUGNIO ŽUVYS
KITOS PRIEDUGNIO ŽUVYS	0,09	6 %	0,17	10 %	SILKĖ
SILKĖ	0,06	4 %	0,11	7 %	STINTA
KITA	0,06	3 %	0,04	2 %	KITA

AKVAKULTŪRA

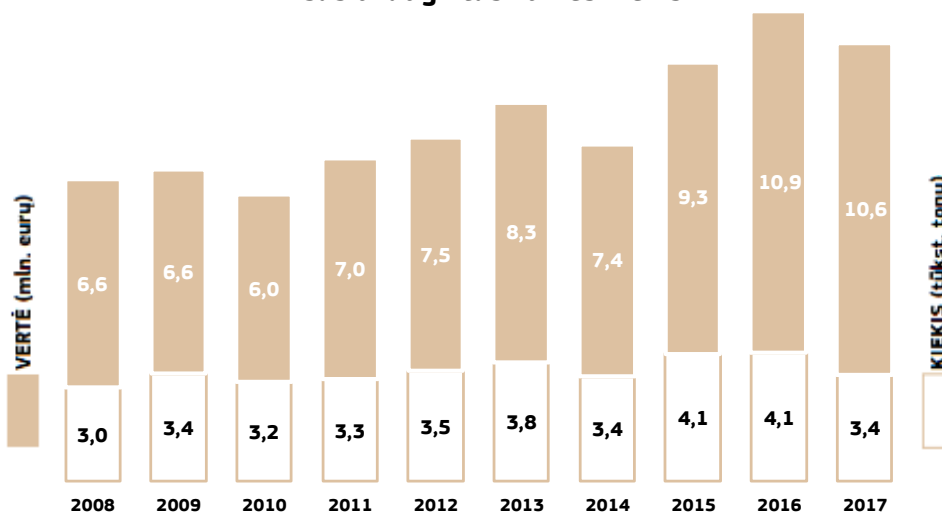
Šaltinis: EUMOFA, remiantis Eurostato duomenimis

Akvakultūra – tai gėlo ar sūraus vandens organizmų (žuvų, moliuskų, vėžiagyvių ir vandens augalų) auginimas. Akvakultūros duomenys pateikiami gyvojo svorio ekvivalentu ir verte.

Lietuvoje akvakultūros veikla apima tik gėlavandenių vandens organizmų auginimą. 2017 m. buvo taikomi šie pagrindiniai auginimo metodai:

- 86 % – auginimas tvenkiniuose;
- 9 % – auginimas recirkuliacinėse sistemose;
- 5 % – auginimas taikant kitus metodus, apie kuriuos duomenys nepateikiami.

Visas užaugintas žuvies kiekis

Užaugintos pagrindinės komercinės rūšys ir jų kiekis (% nuo viso užauginto kiekio)
(2017 m., mln. eurų ir tūkst. tonų)

Rūšis	Vertė (mln. eurų)	Porcija (%)	Kiekis (tūkst. tonų)	Porcija (%)	Rūšis
KARPIS	7,9	75 %	2,9	85 %	KARPIS
ŠAMAS, GĖLAVANDENIS	0,7	7 %	0,2	6 %	ŠAMAS, GĖLAVANDENIS
UPĖTAKIS	0,2	2 %	0,1	3 %	UPĖTAKIS
KITA	1,8	16 %	0,2	6 %	KITA

GAMINTOJŲ ORGANIZACIJOS

2019 m., šaltinis: DG MARE, [nuoroda](#)

Lietuvoje yra **3** oficialiai pripažintos **gamintojų organizacijos (GO)**. Jų funkcija – padėti siekti Bendrosios žvejybos politikos (CFP) ir bendrojo rinkos organizavimo (CMO) tikslų per jų narių veikos kolektyvinį administravimą.

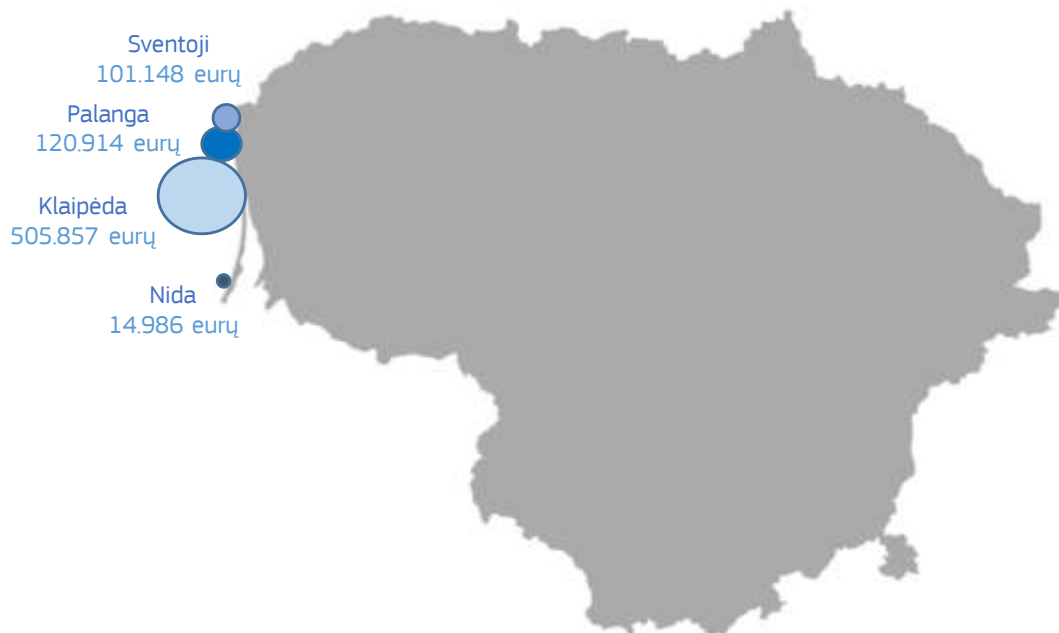
Iš trijų gamintojų organizacijų dvi užsiima žuvininkyste, viena – akvakultūra.

PIRMINIS PARDAVIMAS

2019 m., šaltinis: EUMOFA

Pirminis pardavimas – tai žuvies pardavimas, kuri yra parduodama ar įregistruojama aukciono centre arba parduodama registruotiesiems pirkėjams ar gamintojų organizacijoms (GO). Pirmojo pardavimo duomenys gali skirtis nuo iškrovimo duomenų, nes į pirmuosius pardavimus neįskaičiuojamas žuvies kiekis, kurį iškrauna perdirbimo įmonės arba kuris parduodamas tiesiogiai perdirbėjams.

2019 metais veikė keturios pardavimo vietos – Klaipėdoje, Palangoje, Šventojoje ir Nidoje. Bendrasis jų pirminių pardavimų kiekis sudarė 960 tonų ir 742.905 eurų.

Pardavimo vietos	Kiekis (tonų)	Vertė (eurų)	Trys pirmosios pagrindinės komercinės rūšys (pagal vertę)
Klaipėda	740	505.857	Stinta, silkė, menkė
Palanga	101	120.914	Stinta, paprastasis otas, paprastasis sterkas
Sventoji	110	101.148	Stinta, menkė, silkė
Nida	10	14.986	Europinės upinės plekšnės, paprastasis otas, stinta

PERDIRBIMAS

Pagal Eurostato verslo struktūros statistiką (SBS), 2017 metais Lietuvos žuvų perdirbimo pramonėje dirbo 5.265 asmenys. Užregistruota sektoriaus pridėtinė vertė – 116,2 mln. eurų, kuri sudaro 16 % visos maisto produktų gamybos pridėtinės vertės.

2018 metais pagrindiniai parduodami produktai buvo rūkytos rytinės, atlantinės ir dunojinės lašišos (įskaitant filė, išskyrus galvas, uodegas ir plaukiojamąsias pūsles), šaldyta žuvies filė ir paruošta arba konservuota žuvis (išskyrus visą arba supjaustytą į gabalus, paruoštus valgius ir patiekalus) (šaltinis: Eurostatas, PRODCOM).

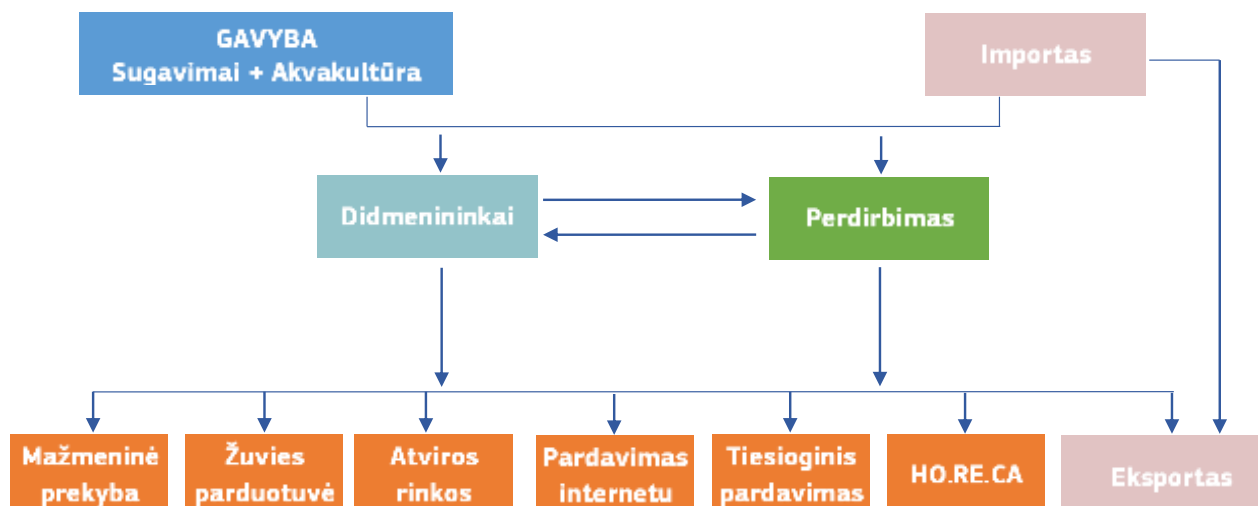
78 įmonės

Pardavimo pajamos: 554 mln. eurų

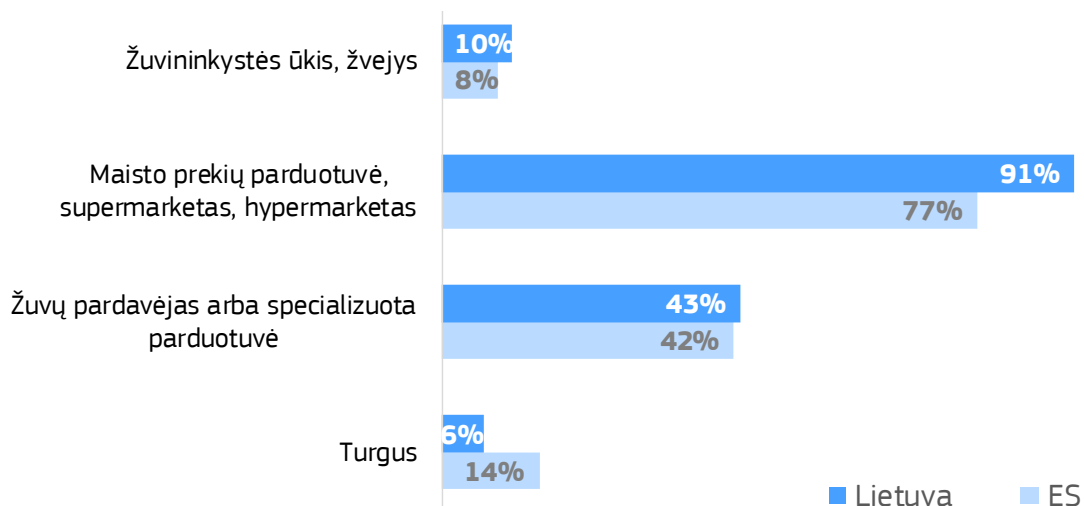
(2017 m., šaltinis: Eurostato verslo struktūros statistika (SBS))

PASISKIRSTYMAS

Žuvininkystės ir akvakultūros produktų tiekimo grandinė Lietuvoje (šaltinis: „Eurofish“)

Pirkimo kanalai, kuriems vartotojai teikia pirmenybę (šaltinis: Eurobarometras, 2018 m.)

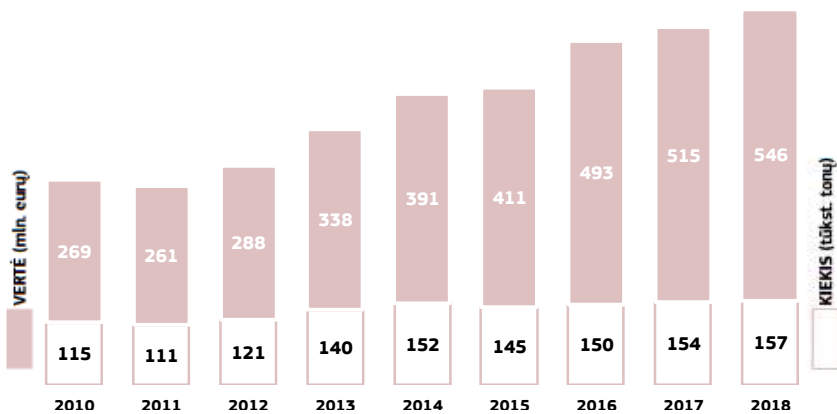

IMPORTAS IR EKSPORTAS

Šaltinis: EUMOFA, remiantis Eurostato COMEXT duomenimis

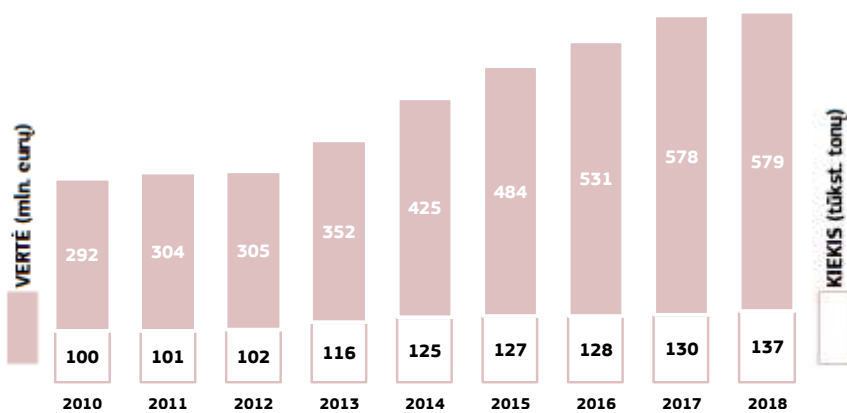
IMPORTAS

Importuotos pagrindinės komercinės rūšys ir jų kiekis (% nuo viso užauginto kiekio) (2018 m., mln. eurų)

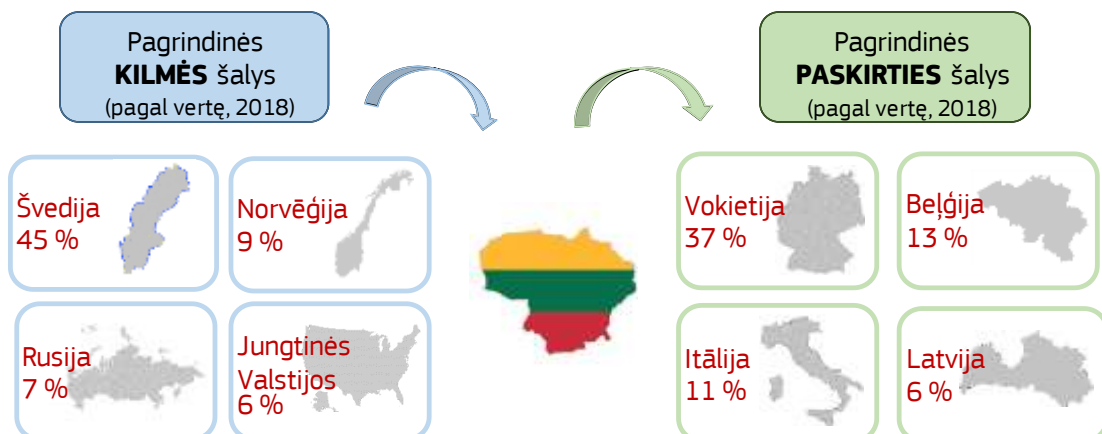
LAŠIŠA	289	53 %
MENKĖ	53	10 %
SURIMIS	29	5 %
KITOS GĖLAVANDENĖS ŽUVYS	22	4 %
SILKĖ	19	3 %
KITA	134	25 %

EKSPORTAS

Eksportuotos pagrindinės komercinės rūšys ir jų kiekis (% nuo viso užauginto kiekio) (2018 m., mln. eurų)

LAŠIŠA	301	52 %
MENKĖ	73	13 %
SURIMIS	71	12 %
KITOS GĖLAVANDENĖS ŽUVYS	25	4 %
SILKĖ	25	4 %
KITA	84	15 %

SUVARTOJIMAS

2017 metais tikrasis suvartojimas siekė 15,6 kg vienam gyventojui ir padidėjo 2 %, palyginti su 2016 metais. Pagrindinės vartojamos rūšys buvo skumbė, stauridė, šprotas ir silkė (šaltinis: EUMOFA).

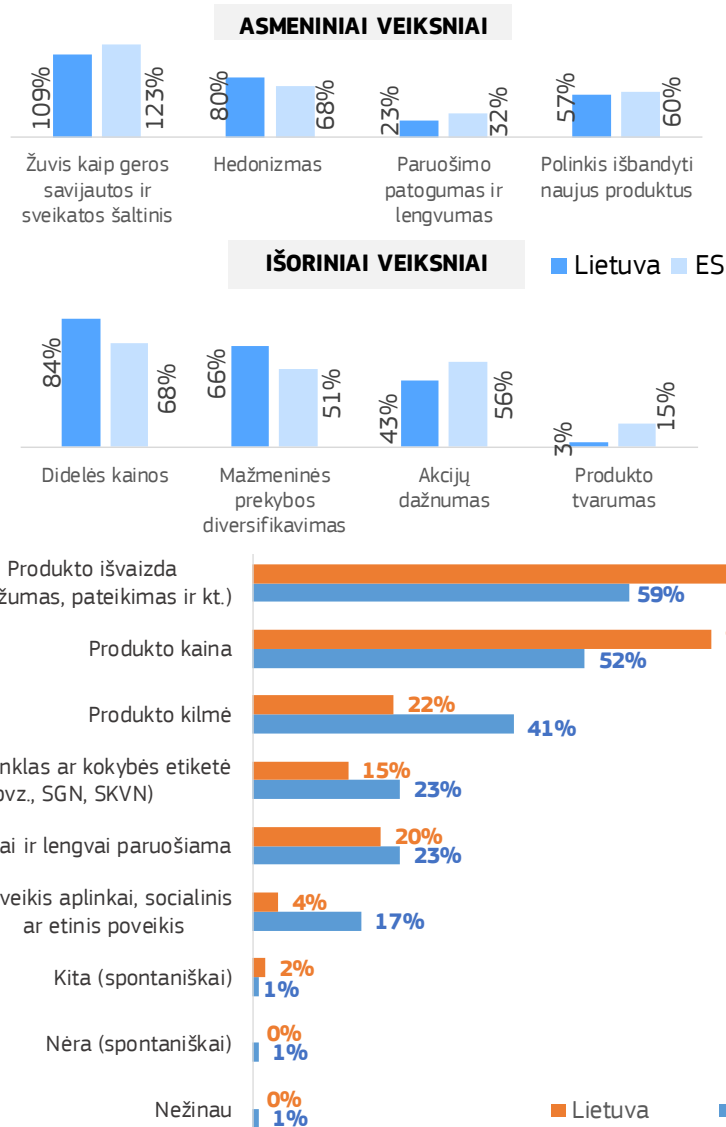
Amžiaus grupės, kurioms priklauso reguliarūs vartotojai (t. y. vartojantys žuvis ir akvakultūros produktus bent kartą per mėnesį) yra 40–54 ir virš 55 metų. Jauni žmonės (15–24 metų) žuvį vartoja rečiau tiek Lietuvoje, tiek visoje Europos Sąjungoje. Tačiau šios amžiaus grupės reguliarūs vartotojai sudaro 77 %, o tai yra daug daugiau nei Europos Sąjungos vidurkis (67 %). Lietuviai daugiausia vartoja šviežius ir šaldytus produktus, o nepakuotos žuvis suvartojimas (67 %) yra šiek tiek mažesnis nei ES vidurkis (68 %) (šaltinis: EUMOFA, „ES žuvininkystės ir akvakultūros produktų vartotojų įpročiai“, 2017 m.).

15,6 kg vienam gyventojui

(2017 m., šaltinis: EUMOFA)

Pirkimo veiksniai

(šaltiniai: viršutinė diagrama – EUMOFA, 2017 m.; apatinė diagrama – Eurobarometras, 2018 m.)

ŠALIS PAGAL „EUMOFA“ DUOMENIS

IŠKROVIMAS

Duomenys apie kiekį ir vertę renkami iš Eurostato žvejybos statistikos.

Metiniai duomenys pateikiami paprastose ir išplėstinėse lentelėse. Juos taip pat galite parsisiųsti masinio atsisiuntimo skiltyje.

PIRMINIS PARDAVIMAS

Savaitės ir mėnesio kiekio ir vertės duomenys gaunami iš Žuvininkystės tarnybos prie Žemės ūkio ministerijos.

Stebimi 6 pagrindinių komercinių rūšių ir 4 pardavimo vietų savaitės duomenys (norėdami pamatyti visą sąrašą, spustelėkite [čia](#)).

Pateikiami visų žuvų rūšių, parduodamų tose pačiose 4 pardavimo vietose, mėnesio duomenys.

Savaitės ir metiniai duomenys pateikiami paprastose ir išplėstinėse lentelėse. Juos taip pat galite parsisiųsti masinio atsisiuntimo skiltyje. Išskaidyti mėnesio pirmojo pardavimo duomenys taip pat pateikiami tam skirtoje išplėstinėje lentelėje ir masinio atsisiuntimo skiltyje.

IMPORTAS IR EKSPORTAS

Duomenys apie kiekį ir vertę renkami iš Eurostato COMEXT. Pateikiami nacionalinių muitinių užregistruojami duomenys apie žuvininkystės ir akvakultūros produktų srautus.

Mėnesio ir metiniai duomenys pateikiami paprastose ir išplėstinėse lentelėse. Juos taip pat galite parsisiųsti masinio atsisiuntimo skiltyje.

AKVAKULTŪRA

Duomenys apie kiekį ir vertę renkami iš Eurostato žvejybos statistikos.

Metiniai duomenys pateikiami paprastose ir išplėstinėse lentelėse. Juos taip pat galite parsisiųsti masinio atsisiuntimo skiltyje.

DIDMENINĖ PREKYBA

Duomenų nėra

PERDIRBIMAS

Duomenys apie kiekį ir vertę renkami iš Eurostato PRODCOM sąrašo. Jie apima ūkiuose užaugintų žuvų ir akvakultūros produktų, kurie yra perdirbti iš žaliavos pagaminant gatavus produktus ir yra parduodami šalyje, kiekį ir vertę.

Metiniai duomenys pateikiami paprastose lentelėse. Juos taip pat galite parsisiųsti masinio atsisiuntimo skiltyje.

SUVARTOJIMAS

7 pagrindinių komercinių rūšių mažmeninės kainos duomenys gaunami kas savaitę iš Žemės ūkio informacijos ir kaimo verslo centro. Visą sąrašą rasite [čia](#).

Duomenys pateikiami paprastose ir išplėstinėse lentelėse. Juos taip pat galite parsisiųsti masinio atsisiuntimo skiltyje.